

Regeringen giver Europarådets arbejde til forebyggelse af tortur høj prioritet og går ind for, at der afsættes øgede ressourcer til dette formål i de kommende år bl.a. under hensyn til, at der i Rusland og Ukraine er ligeså mange personer under forvaring som i de øvrige medlemslande tilsammen.

Socialpagten

Den europæiske Socialpagt blev undertegnet i Torino i oktober 1961 og trådte i kraft den 26. februar 1965. Socialpagten garanterer en række grundlæggende rettigheder, herunder trygge arbejdsvilkår, rimelig og lige løn for mandlige og kvindelige arbejdstagere, ret til at organisere sig, føre kollektive forhandlinger og til at strejke, samt social sikring. Deltagerstaterne er dog ikke forpligtet til at være bundet af alle rettighederne. Socialpagten er ratificeret af 22 lande, herunder Danmark (1965).

En række forhold har haft den konsekvens, at Danmark har undladt at ratificere en lang række bestemmelser. Forholdene er primært af formel karakter, idet man fra dansk side ofte kan tilslutte sig de gode hensigter, bestemmelserne i Socialpagten er udtryk for. Imidlertid omhandler bestemmelserne i Socialpagten ofte områder, der bliver overenskomstreguleret i Danmark, eller bestemmelserne griber ind i den balance, der på nuværende tidspunkt er mellem lov og overenskomst (bl.a. fastsættelse af en rimelig daglig eller ugentlig arbejdstid (artikel 2 stk. 1) samt anerkendelse af alle arbejderes ret til et rimeligt opsigelsesvarsel (artikel 4 stk.4)). Andre bestemmelser strider mod det forebyggende princip i Arbejdsmiljøloven, herunder princippet om at arbejdet skal tilrettelægges og udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt ansvarligt for alle.

Socialpagtens overholdelse bliver overvåget af uafhængige eksperter og en regeringskomité på grundlag af periodiske rapporter fra deltagerstaterne. Repræsentanter for arbejdsmarkedets parter deltager også i kontrolorganerne. Kontrolorganerne kan anbefale Ministerkomitéen at vedtage en henstilling til et kontraherende land om ændring af lovgivning eller praksis på et konkret arbejdsretligt eller socialt område. I modsætning til Menneskerettighedskonventionen er kontrolsystemet ikke af juridisk bindende karakter.

Der har blandt eksperterne været kritik mod Danmark, bl.a. vedrørende eksklusivt aftaler, tje-
nestemænds manglende strejkeret og bopæls-

kriteriet i loven om Dansk Internationalt Skibsregister. Regeringen forudser, at i hvert fald nogle af kritikpunkterne vil komme til afstemning i Ministerkomitéen.

Ministerkomitéen har i 1996 vedtaget en revideret Socialpagt, som dels indeholder reviderede og dels nye og omfattende bestemmelser om økonomiske og sociale forhold. Der er endvidere i 1991 vedtaget en ændringsprotokol vedrørende behandlingen af nationale rapporter, og i 1995 en tillægsprotokol om kollektiv klagemulighed. Fra dansk side tages særskilt stilling til ratifikation af hvert enkelt instrument.

De ovenfor omtalte forhold gør sig ligeledes gældende i forhold til den reviderede Socialpagt. Det er bl.a. derfor, at Danmark endnu ikke har ratificeret.

Regeringen er som udgangspunkt positiv overfor en styrkelse af overvågningsmekanismen ved indførelse af kollektive klager. Kollektive klager kan medvirke til at gøre Socialpagten synlig og betydningsfuld.

Det faktum, at konsultation af Regeringskomitéen efter proceduren i Tillægsprotokollen om Kollektive Klager kun vil ske undtagelsesvis, indebærer imidlertid, at Danmark ikke har kunnet ratificere Tillægsprotokollen. Regeringskomitéen har hidtil været et nødvendigt led i arbejdet med at give andre medlemsstater forståelse for særlige danske forhold.

Nationale mindretal

I en erklæring om nationale mindretal, som blev vedtaget på Europarådets 1. topmøde i Wien i oktober 1993 udtaltes bl.a., at de nationale mindretal, som historiens omvæltninger havde skabt i Europa, burde beskyttes og respekteres som et bidrag til stabilitet og fred. Ministerkomiteen blev derfor pålagt at udarbejde en rammekonvention, der specificerer de juridiske principper, som de deltagende stater forpligter sig til at respektere for at sikre beskyttelsen af deres nationale mindretal.

Rammekonventionen, som bl.a. bygger på København-dokumentet fra 1990 vedrørende CSCE's menneskelige dimension, trådte i kraft den 1. februar 1998. Konventionen er foreløbig ratificeret af 23 medlemslande, herunder Danmark, samt af Armenien.

Under forhandlingerne om Rammekonventionen lykkedes det ikke at opnå enighed om en definition af, hvad der efter konventionen skal forstås ved et »nationalt mindretal«, og det overlades til de deltagende lande selv at erklæ-